

EPISTULA LEONINA

LXXIX

PERIODICUM LATINĒ SCRIPTUM,
 QUOD ĒDITUR
 E DOMO EDITORIĀ INTERRETIALI
 CUI NOMEN EST
LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>

N.B.! EPISTULAS LEONINAS ACCIPIS **GRATIS** ET **SINE ULLĀ OBLIGATIONE**. NAM LEO LATINUS PUTAT HOMINIBUS LATINAM LINGUAM DISCENTIBUS AUT DOCENTIBUS CORDI ESSE VERBA LATINA. SI TAMEN TALES EPISTULAS ACCIPERE NON VIS, RESCRIBE HOC NOBIS: TUM STATIM NOMEN TUUM EX INDICE ACCEPTORUM TOLLEMUS.

HŌC TEMPORE DUO FERĒ MILIA HOMINUM LATINĒ DOCTORUM ACCIPIUNT EPISTULAS LEONINAS ELECTRONICĒ MISSAS. EPISTULAS LEONINAS I-LXXVIII INVENIES IN INTERRETI SUB HAC INSCRIPTIONE, QUAE SEQUITUR:

<http://ephemeris.alcuinus.net/leonina/>

MAXIMĒ ID CURAMUS, UT COPIAM VERBORUM LATINORUM CONVENIENTER AUGEAMUS ET TEXTŪS MODERNOS CUIUSVIS ARGUMENTI QUAM OPTIMĒ IN LATINUM SERMONEM CONVERTAMUS.

ROGATUR, UT MANUSCRIPTA MITTANTUR VIĀ ELECTRONICĀ. MENDA SIVE GRAMMATICA SIVE METRICA, QUOAD FIERI POTEST, TACITĒ TOLLUNTUR.

EN HABES EPISTULAM LEONINAM
UNDEOCTOGESIMAM (79)!

EPISTULA LEONINA 79

ARGUMENTA

1. ADELBERTUS DE CHAMISSO QUIS FUERIT
2. PETRI IACTURARII MIRA HISTORIA – PARS I
3. »SCHLEMIHL« QUALIS VIR SIT
4. HISTORIA BOMBINARUM – PARS II
5. ECHUS ET VOCES

Cara Lectrix, Care Lector,

valdê gaudeo, quod mihi licet Tibi offerre Epistulam Leoninam undeoctogesimam. De Adelberto Chamissone nonnulla invenies deque eius illustri Petro Iacturario (id est Peter Schlemihl). Tu autem utinam ne sis iacturarius (neve iacturaria)! Utinam sis filius (filiave) albae gallinae!

Quid valeant haec verba, hac quoque Epistula explicatur.

Praeterea legas, quaeso, alteram partem Historiae Bombinarum.

In parte Epistulae finali insunt echus et voces. Te quoque invito, ut scribas nobis, quidquid tibi in buccam venerit...

Feriis aestivis fruire et pancraticê vale et perge mihi favere!

Medullitus Te salutat

**Nicolaus Groß
LEO LATINUS**

<http://www.leolatinus.com/>

LEO LATINUS

**Senden ex oppidulo Bavariae Suebicae,
d. Lunae, d.18. m. Augusti, a.2014**

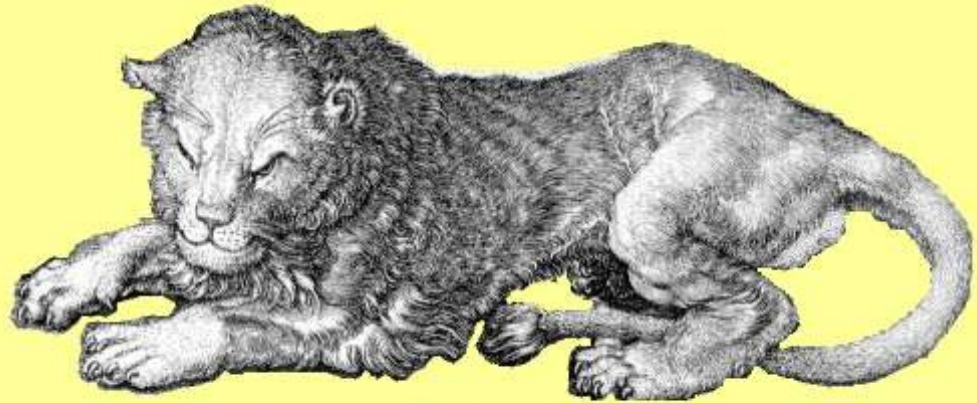

AMICI, DIEM PERDIDI !

TITUS

(39-81 p.Chr.n.)

SUET.Titus 8. Natura autem benivolentissimus, cum ex instituto Tiberi omnes dehinc Caesares beneficia a superioribus concessa principibus aliter rara non haberet, quam si eadem iisdem et ipsi dedissent, primus praeterita omnia uno confirmavit edicto, nec a se peti passus est. In certis vero desideriis hominum obstinatissime tenuit, ne quem sine spe dimitteret; quin et admonentibus domesticis, quasi plura polliceretur quam praestere posset, non oportere ait quemquam a semone principis tristem discedere; atque etiam recordatus quondam super cenam, quod nihil cuiquam toto die praestitisset, memorabilem illam meritoque laudatam vocem edidit: "**Amici, diem perdidit.**"

LEO LATINUS

MINISTRATIO INTERRETIALIS //www.leolatinus.com

ANNO MMXIV SENDEN IN OPPIDULO EDITURA EST

FABULAM, C.T.

PETRI IACTURARII MIRA HISTORIA

FABULA NOVELLA AB **ADELBERTO DE CHAMISSO** SCRIPTA
A **NICOLAO GROSS**
IN LATINUM CONVERSA.

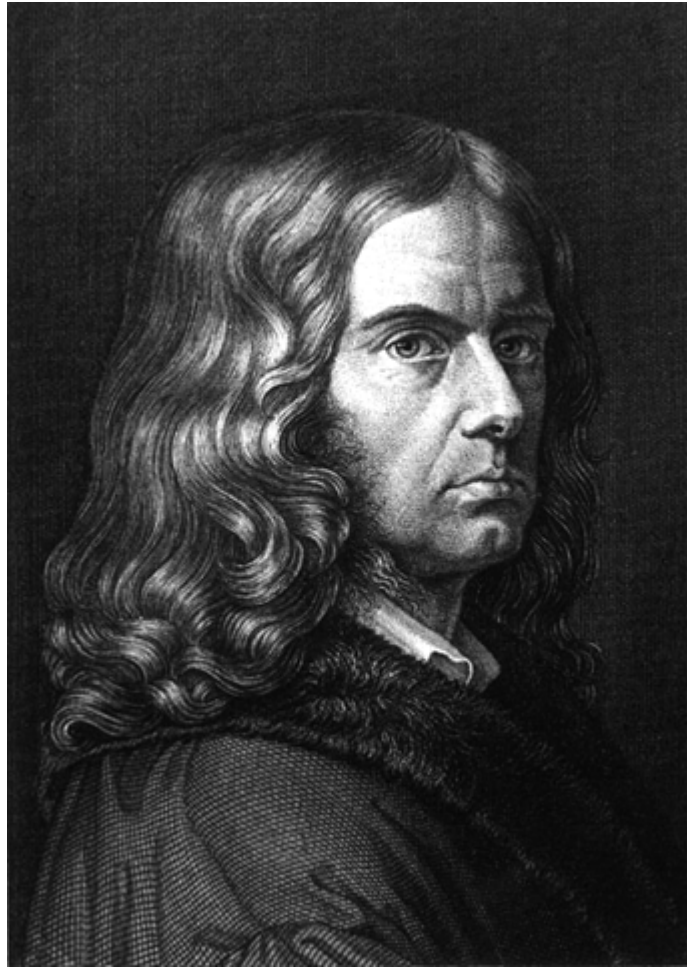
THE STRANGE STORY OF PETER SCHLEMIHL

A NOVELLA WRITTEN BY **ADELBERT VON CHAMISSO**
TRANSLATED INTO LATIN
BY **NIKOLAUS GROSS**

PETER SCHLEMIHLS SELTSAME GESCHICHTE

EINE NOVELLE VON **ADELBERT VON CHAMISSO**
INS LATEINISCHE ÜBERTRAGEN VON **NIKOLAUS GROSS**

ADELBERTUS DE CHAMISSO¹ QUIS FUERIT

Adelbertus de Chamisso (1781-1838).

Adelbertus de Chamisso, qui natus est d.30. m.Ian. a.1781 in Francogallico castello prope *Châlons-en-Champagne* et mortuus die 21. m.Aug. a.1838 Berolino in urbe, originaliter appellabatur *Louis Charles Adélaïde de Chamisso*. Idem Germanus fuit poeta et perscrutator naturae. In nominibus botanicis Adelberti nomen gentilicium abbreviatur his litteris scribendis: „Cham.“

---

¹ Ad formam nominis Latinam noscendam v. hunc titulum: Cetaceorum maris Kamtschatici imagines, ab aleutis e ligno fictas, adumbravit recensuitque **Adelbertus de Chamisso**. *Nova Acta Physico-Medica Academiae Naturae Curiosorum*. a.1824. Si inest titulo nobilitatis, Chamisso est indeclinabilis. At si deest praepositio “de”, nomen declinatur secundum declinationem tertiam: cfr LINNAEA. *Ein Journal für die Botanik in ihrem ganzen Umfange*. Herausgegeben von D.F.L. von Schlechtendal, 8.Bd., Berlin 1833, p.517: „Species haec a **Chamisso** descriptis Brasiliensibus Bignoniae sc. samydoïdi ...magisque leucopogoni...summa affinitate jungitur.“ – cfr nomina botanica quae habent genitivum nominis: Arnica **chamissonis**, Stachys **chamissonis**, Campanula **chamissonis** etc.

Vita.

Adelbertus natus est filius quartus *Comitis Ludovici Mariae de Chamisso* in sede gentis originali, i.e. in castello *Boncourt* in *Campaniâ* regione Francogalliae. Adelbertus ipse in itinerario suo scribit natalem diem sui non esse certum, sed diem baptismatis, i.e. d.31. m.Ian. a.1781. Anno 1790 parentes Adelberti ad paupertatem redacti castellum suum reliquerunt, a.1792 Francogalliam. Chamissones ut fugerent exercitûs revolutionis Francogallicos, iter perrexerunt per Bataviam et Germaniam australem, usque dum a.1796 Berolino in urbe consederunt, ubi fratres natu maiores magistri domestici sunt facti. Berolini Adelbertus deinde factus est discipulus Gymnasii Francogallici (*Collège Français de Berlin*) a.1689 ab Hugenotis conditi.

A.1796 Berolini apud *Luisam Fridericam de Borussiâ* factus est paedagogianus.

Militia et poeseos prima rudimenta

Ab a.1798 usque ad a.1807um Chamisso in exercitu Borussico militiam fecit. A.1801 factus est succenturio; ipsum se vocavit *Ludovicum de Chamisso*.

Chamisso pipam fumans.
Delineavit F. C. Weiß.

Ex a.1804 Chamisso unâ cum amicis *Societatis Stellae Polaris*², cuiusdam circuli poetarum romantici, edidit periodicum, cuius titulus erat *Fasti Musarum Berolinienses*³. Ex eo tempore ipse se vocavit

² originaliter: *Nordsternbund*.

³ originaliter: *Berliner Musenalmanach*.

Adelbertum de Chamisso. Praeter Chamissonem huius circuli participes erant *Julius Eduard Hitzig* et *Friedrich de la Motte Fouqué* et *Karl August Varnhagen de Ense* et eius soror *Rosa Maria* et *Friedrich Wilhelm Neumann*. Chamisso cum *Rosâ Mariâ Varnhagen de Ense* coniunctus est amicitîâ platonîcâ; Adelbertus cum *Rosâ Mariâ* studebat rebus botanicis pernoscendis et carminibus amatorîis palaeofrancogallicis in theodiscum convertendis.

A.1805 cum legione suâ transductus est *Hamelam* in oppidum, ubi anno sequente vidit, quomodo hoc oppidum proditione deditum a copiis Napoleonis humiliaretur. Deinde Chamisso captivus salvâ militari dignitate in Francogalliam iter fecit, usque dum tandem a.1807 missam fecit militiam (nonnullis in testimoniis idem refertur hoc fecisse iam a.1806).

A.1807 Adelbertus de Chamisso cooptatus est in sodalitatem francomurarium Catalaunensem⁴. Verisimile est eundem Berolini sodalitates francomurarium⁵ visitasse, sed non membrum earum factum esse.

Ab a.1810 usque ad annum 1813um Chamisso in Francogalliâ atque Helvetiâ versatus est, deinde iterum Berolini, ubi particeps fuit circuli amicorum litterarii ab *Ernesto Theodoro Amadeo Hoffmann* conditi, qui nomine *Fratrûm Serapionis* appellatus est. In Helvetiâ Chamisso coepit se tradere scientiis naturalibus pernoscendis, primo praecipuê disciplinae botanicae.

Chamisso rerum naturalium perscrutator

Spatio annorum, quod fuit ab a.1815 usque ad 1818um, Chamisso perscrutator naturae (qualis appellabatur vir doctus »titularis«) participavit mundi circumnavigationem, quae dicta est *Expediio Ruriciana*. Haec expediio scientifica facta est *Ottone de Kotzebue* nauarcho ducente, filio poetae *Augusti de Kotzebue*, qui origine fuit germanico-balticâ. Pro hîc incepto sumptuoso pecunia soluta erat a *Comite Nicolao Petrowitsch Rumjanzew* Russiae cancellario thesaurario. Investigatoribus mandatum erat, ut in Mari Pacifico explorarent Polynesiam et Havaiam et invenirent fabulosum transitum boreali-occidentalem⁶. Chamisso magnas partes litoris Alascae redegit ad rationem chartographicam, exploravit Floram Alascae (secundum

⁴ Catalaunum = *Châlons-sur-Marne*.

⁵ *francomurarius, -ii m. = *Freimaurer*.

⁶ i.e. *Nordwest-Passage*.

Adelbertum appellata est *Insula Chamissoniana* inventa) et descripsit mores modosque vivendi Esquimensium⁷ Aleutarumque.

Ceterum *Parka* nomen amiculi cucullati subsumentoque instructi in sermonem theodiscum introductum primo apparet in Chamissonis libro, qui inscribitur *Reise um die Welt (Iter circa mundum factum)*. Hoc vestimentum inventum est a gente, quae appellatur *Tschuktschen*.

Chamisso acriter vituperat dominatum Russorum colonicum ibi visum. Is qui Chamissonis itinerarium perlegit, admiratur rationem incolas Havaiae atque Polynesiae describendi perhumanam et opinionis praeiudicatae expertem.

Postquam ab universitatis studiorum praepositis honestatus est tituli doctoris honoris causâ et factus est Custos alter herbarii regii (in locis, ubi hodie est viridarium Kleistianum), Chamisso a.1819 in matrimonium duxit *Antoniam Piaste* (1800-1837), alumnam amici sui *Hitzig*, quacum liberos genuit *Ernestum* (*1820), *Maximilianum* (*1822), *Adelhaidam* (*1827), *Iohannam* (*1829), *Adolfum* (*1830), *Hermannum* (*1832), *Adelbertum* (*1835). Eodem anno Chamisso cooptatus est in academiam doctorum Leopoldinam. A.1833 *Dietericus Schlechtendalius* (1767–1842) cum abiisset, Chamisso factus est custos primus; hoc officium, quo vitam sustentare potuit, brevi demum ante mortem deposuit. *Alexandro de Humboldt* commendante Chamisso d.7. m.Mai a.1835 in Academiam scientiarum Berolinensem cooptatus est.

Chamisso a.1831 primum tomum sui lyricum publicavit, quibus infuerunt carmina iam longê prius scripta. Raro tantum scripsit carmina nova. A.1833 carmen composuit, quod inscribitur *Der rechte Barbier (Tonsor aptus)*. A.1837 in lucem edidit studia sua itineraria, quae spectant ad linguam Havaianam. Carmine, quod folio volatico inscripsit et iterum edidit, c.t. *Die alte Waschfrau* (i.e. *Vetus lotrix*), Chamisso a.1838 collegit pecuniam ad *Matrem Schulz* adiuvandam, mulierem Berolinensem ad inopiam redactam, et accepit 150 thaleros imperiales.

---

⁷ *Esquimensis, -is m. *Eskimo*.

Sepulchrum Adelberti de Chamisso

Chamisso cancro pulmonum affectus mortuus est d.21. m.Aug. a.1838 Berolino in urbe. Sepulchrum honestum urbis Berolinensis ei attributum situm est in coemeterio III communitatis *Berlin-Kreuzberg* in divisione 3/1, paucis metris a sepulchro Ernesti Theodori Amadei Hoffmann. In propinquo sita est *Platea Chamissonis*. D.31. m.Ian. a.2006 ad domum 235 iuxta Viam Fridericianam sitam, ubi usque ad a.1908 sita erat domus Chamissonis, revelata est tabula memorialis Chamissoni dedicata.

Honores Chamissoni attributi.

Pittacium epistulare a.1981 in Chamissonis diem natalem ducentesimum a Germaniae cursu publico foederali divulgatum

**Tabula memorialis ad domum 235 iuxta Viam
Friedericianam in tribu *Berlin-Kreuzberg* statuta.**

Insula quaedam in parte Freti Beringiani⁸ boreali sita tempore Expeditionis Ruricianae appellata est secundum nomen Chamissonis. In honorem eiusdem etiam nuncupata sunt genera botanica *Chamissoa* H.B.K., quae spectat ad familiam Amaranthacearum, *Chamissonia* Endl. (familia Oenotheracearum), *Chamissoniophila* Brand (familia Boraginacearum, hodie synonymum *Antiphyti* DC. ex Meisn.). Praetera plura 150 species plantarum necnon nonnullae species animalium in honorem Adelberti de Chamisso sunt denominatae.

A.2010 in oppido *Kunersdorf* (quod situm est in terrâ foederali *Brandenburg*, circulo *Märkisch Oderland*) in Aulâ Musarum (*Musenhof*) condita est prima Societas Chamissoniana. In eâdem Aulâ Musarum fit etiam expositio, quae spectat ad Chamissonis vitam et opera. Chamisso *Petrum lacturarium* (*Peter Schlemihls wundersame Geschichte*) scripserat aestate anni 1813 in castello Kunersdorfiano. Nam amicus erat gentis possessorum, id est gentis *von Friedland* vel *von Itzenplitz*.

Quamvis sermo eius patrius esset francogallicus, Chamisso id assecutus est, ut sermone theodisco sibi primo alieno opera componeret immortalia. Illustrissima procul dubio sunt fabula, quae inscribitur „*Peter Schlemihls wundersame Geschichte*“ (a.1814) et carmen, c.t. „*Das Riesenspielzeug*“ (i.e. crepundia gigantum), quod spectat ad castrum *Niedeck* in Alsatiâ situm. Itaque unicum praemium, quod offertur immigratoribus theodiscê scribentibus. In Germaniâ ex anno 1985

⁸ theod. *Beringstraße*; angl. *Bering strait*.

Praemio Adelberti de Chamisso honorantur auctrices auctoresque, qui sint sermonis patrii non-theodisci.

Opera

Adelberts Fabel, a.1806 (*Fabula Adelberti*)

Fortunati Glückseckel und Wunschhütlein, a.1806
(*Fortunati sacculus felix et petasunculus mercurialis*)

Peter Schlemihls wundersame Geschichte, Norimbergae a.1814
(*Petri Iacturarii mira historia. Notis musicis instruxit: P. Ronnefeld, ballatiuncula a.1956*)

Bemerkungen und Ansichten einer Entdeckungsreise, a.1821
(*Adnotationes et considerationes itineris inventorii*)

Salas y Gomez (carmen), a.1829

Frauen-Liebe und Leben, cyclus canticorum, Berolini a.1830
(notis musicis instruxerunt: Robertus Schumann, a.1840 et Carolus Loewe)

Gedichte, Lipsiae a.1831 (*carmina*)

ed. *Der deutsche Musenalmanach*, ex a.1832
(*Fasti Musarum Germanici, una cum Gustavo Schwab*)

Reise um die Welt in den Jahren a.1815-1818
(*Iter a.1815-18 circa mundum factum. diarium*), a.1836

Über die Hawai'sche Sprache, a.1837 (*De lingua Havaiana*)

Die Sonne bringt es an den Tag (*Sole hoc patefit. carmen epicolyricum*), a.1827

PETRI IACTURARII MIRA HISTORIA.

Petri lacturarii mira historia;
Hanc picturam rasilem confecit G. Cruikshank, a.1827.

SUMMARIUM

»**Petri lacturarii mira historia**« est narratio fabellae similis, quam aestate anni 1813 scripsit Adelbertus de Chamisso (1781-1838), poeta et naturae perscrutator.

Haec est fabula cuiusdam viri, cui deest res, quam omnes ceteri quadamtenus naturaliter possideant. Chamisso condicionem sui ipsius explicat his ferè verbis: »Eventûs mundani anni 1813, quorum particeps fieri mihi non licuit – nam patria mihi sive non iam fuit sive nondum - , animus meus iterum iterumque quadamtenus discindebatur, tamen me non averterunt a viâ propositâ. Illâ aestate, ut animum mei relaxarem, liberorum cuiusdam amici oblectarem, scripsi fabellam Petri lacturarii, quae in Germaniâ libenter legebatur et in Angliâ facta est popularis.«

Eventûs mundani, ad quos Chamisso allusit, fuerunt bella liberationis contra *Napoleonem* gerenda, quae illi, cum in Francogalliâ natus in Borussiâ viveret, participare non licuit.

Argumentum fabulae

Post iter navale laboriosum *Petrus lacturarius* cognoscit *Thomam Ionium* mercatorem divitem, in cuius viridario incidit in mirum virum griseum. Is

vir Petro persuadet, ut umbram suam vendat pro sacculo nummorum aureorum pleno, qui tamquam cornu copiae numquam fit vacuus.

At Petrus mox iam agnoscit se umbrâ venditâ e societate humanâ excludi. Homines quandocumque animadvertunt Petrum esse umbrae expertem, pavescentes illum evitant. Itaque Petrus per montes iter facit ad oppidum balneare, ubi *Bendelio* ministro fideli adiuvante id assequitur, ut defectus umbrae a ceteris hominibus primo non animadvertatur.

At tandem, cum in amorem inciderit *Minnae* pulchrae, secretum proditur. Vir, quem sperat fore socerum suum, Petro dicit non fore, ut Minnam in matrimonium duceret, nisi umbram recuperavisset. Tum vir griseus denuo apparet. Petrus vult umbram suam recuperare, sed nunc patefit ei vera natura illius viri grisei: Qui est diabolus, valdê urbanus quidem, sed non paratus ad umbram reddendam, nisi Petrus pro eo sibi tradiderit suam animam.

Petrus conatur illum fugere, sed ille eum semper semperque assequitur. Iterum diabolus conatur Petro persuadere eo, quod illi ante oculos ponit, quantam auctoritatem accipere possit. Is quidem recusans sacculum in voraginem deicit. Paucis nummis sibi relictis Petrus emit par caligarum detritarum, quas esse animadvertit caligas septemmiliarias⁹. Reliquam vitae partem Petrus Iacturarius solus degit naturae scrutator.

**SYMBOLAS WIKIPEDIANAS
DE ADELBERTI CHAMISSONIS VITA ET OPERIBUS
SCRIPTAS**

IN LATINUM CONVERTIT

NICOLAUS GROSS

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>

---

⁹ caligae *septemmiliariae = *Siebenmeilenstiefel*.

Adelbertus de Chamisso

Petri Iacturarii

mira historia

(a.1813)

Capitulum primum.

Cum iter maritimum fecissemus felix, sed mihi perquam grave, tandem portum attigimus. Ubi primum navicula terram appuli, paucis sarcinulis, quas habui, apprehensis per multitudinem hominum me ursi et inii deversorium primo inventum, perquam humile, cui vidi praependere titulum. Rogavi, ut conclave mihi monstraretur. Minister deversorii me a vertice ad unguis aspectum duxit in conclave subtegulanum. Iussi aquam afferre recentem et accuratè explicare, ubi habitaret Dominus Thomas Ionius.

»Ante portam septentrionalem, prima villa, quae est a dextris, magna domus nova, marmore rubro atque candido, multis columnis«. Bene. – Tempus erat maturum; e sarcinulis exêmi res meas, elêgi nigram synthesin vestium optimam, vestes diligenter mutavi, litteras commendatorias vestimento inserui, profectus sum ad virum, quem sperabam me adiuturum esse in consiliis meis exsequendis.

Brevi cum longam viam septentrionalem praetergressus portam advenissem, vidi villae columnas per arborum frondem viridem fulgentes. >Ecce hic est< cogitavi. Mucinnio pulverem de calceis deteresi, focale in directum destrinxi, in nomine Dei traxi tintinnabulum. Ianua raptim aperta est. In faucibus portarius ex me quaesivit omnia quae potuit, denique tamen permisit, ut annuntiarer. Eo honore affectus sum, ut in viridarium invocarer, ubi Dominus Ionius unâ cum nonnullis convivis versabatur.

Statim eum noscitavi corporis amplitudine, e qua apparuit, quanti aestimaret se ipsum. Qui me percomiter recepit, ut vir dives pauperrimum, immo mecum sermonem habuit quamvis ceteros convivas non oblîtus, epistulamque e manu meâ sumpsit. –

»Ah, ah, frater meus scripsit. Diu nil audivi de eo. Rectêne valet? Ibi - « ad ceteros dixit non exspectans, quid essem responsurus, »in illo colle iubebo aedificare aedificium novum« Sigillum rupit, non interruptit colloquium, quo acturi erant de divitiis. »Qui non possidet« ille inquit »saltim unum milionem, is est – sit venia verbo – furcifer«. - »O quam verum est !« exclamavi. Hoc illi certê placuit. Qui mihi arridens : »Manê hic, care amice, postea fortasse mihi vacabit de hac re dicere, quid sentiam«. Haec dicens epistulam digitis monstravit, quam statim iaccae infixit, et ad ceteros convivas revertit.

Ionius dominae iuveni bracchium porrexit, alii domini studuerunt aliis mulieribus pulchris comitandis, ut per paria collem adirent rosis florentibus circumsitum.

Ego illos furtim secutus sum nemini molestus, nam nemo me respexit. Congregati erant hilares, lasciviebant atque iocabantur, interdum de levibus loquebantur graviter, de gravibus saepius leviter, praesertim de amicis absentibus placidê facetias facientes. At ego ab illâ urbe alienior eram, quam ut multa intelligerem colloquiis memorata, necnon eram pluribus curis cogitationibusque traditus, quam ut scire cuperem, quae illi colloquerentur.

Modo attigeramus lucum rosarum. *Fannia* pulchra, quae videbatur esse domina huius diei, quadam cum pertinaciâ non potuit, quin ipsa frangeret rosae ramum florentem. Spinâ autem factum est, ut puella violaretur et in eius manum teneram sanguis flueret purpureus colore, qui similis fuit rosarum opacarum. Quaerebatur emplastrum Anglicum. Tum subito appropinquavit vir vetulus, tacitus, macer, longus, quem nondum animadverteram. Qui manum imposuit sacco multiciae vestis suae griseae more obsoleto confectae, inde protraxit parvum portafolium, aperuit, dorso devotê inclinato dominae dedit emplastrum exoptatum. Quo accepto dominula neque gratias egit neque virum respexit. Vulnere colligato homines progressi sunt colle adverso, e quo a viridarii labyrintho viridi usque ad oceanum magnificê prospici posset.

Reverâ inde prospectus erat mirabilis. In horizonte inter aequor opacum et caelum caeruleum apparuit punctum lucidum. »Cēdo telescopium!« Ionius clamavit, et, antequam minister tale afferre poterat, vir griseus dorsum modestê inclinans manu iaccae sacco impositâ telescopium pulcherrimum protractum Domino Iono dederat. Qui instrumento statim ad oculum apposito congregatos certiores fecit punctum illud esse navigium, quod ancorâ heri solutâ ventis adversis in portu retineretur.

Telescopium ab uno alteri traditum possessori non est redditum; equidem stupefactus virum illum griseum aspiciens nescivi, quomodo tantum instrumentum prodiisset e sacculo perparvulo. At hac re nemo offendi visus est nec vir a ceteris magis respectus est quam ego.

Convivis poma offerebantur, fructûs rari ex terris exoticis importati, catinis pretiosissimis impositi. Dominus Ionius cum convivis facile habens colloquiola iterum me allocutus est. »Bene comedas, mi amice, talia in mari certê non habuisti«. Ego dorsum inclinavi, sed ille hoc non vidit, nam cum alio iam colloquebatur.

Homines libenter in caespite, in collis declivitate, adversus plagam extensam se collocavissent, nisi voluissent evitare humi umorem.. »Beati essemus«, aliquis e congregatis dixit, »si haberemus tapetia Turcica«. Quo voto vix dicto vir veste griseo indutus manu sacculo impositâ vultu modesto, immo demisso studuit protrahere Turcicum tapete pretiosum auro pertextum. Ministri idem acceperunt, quasi hoc esset nullo modo insolitum, locoque exoptato explicaverunt. Congregati sine morâ ibi consederunt; ego iterum territus aspexi virum, sacculum, tapete, quod plus viginti gradûs erat longum et decem gradûs latum et oculos fricavi nesciens, quid cogitarem, praesertim cum praeter me haec res nemini mira videretur.

Cupiebam aliquid scire de illo viro et aliquem interrogare, quis esset ille vir, sed nesciebam, ad quem me verterem; nam ministros ferê magis timebam quam dominos, quibus administrabant. Denique animo capto iuvenem allocutus sum, qui ceteris minoris auctoritatis esse videretur et plerumque solus stetisset. Quem submissê rogavi, ut mihi diceret, quis esset ille vir veste griseâ indutus.

»Ille, qui aspectu est fili duplicati? Qui filo similis est, quod sartori aufûgit?« - »Ita, ille, qui solus stat«. - »Quem ignoro« iuvenis mihi respondit et, ut visus est, ne diutius mecum colloqueretur, se avertit et cum alio coepit loqui de rebus minoris momenti.

Sol nunc fortius splendebat, ut dominae molestus esset calor nimius; Fannia pulchra ex viro griseo, quem, quantum scio, nemo antea allocutus erat, leviter quaesivit: num ille tentorium quoque secum haberet? Loco responsi vir dorsum tam altê inclinavit, quasi acciperet honorem haud meritum, et iam iam manum sacculo indidit, ut evenirent tela, conti, funiculi, ferramenta, ut brevius dicam, omnia quae spectant ad oblectabile tentorium magnificentum. Iuvenes domini virum adiuverunt tentorium extendentem, ut supra totum tapete penderet - nec ullus de hac quoque re miratus est.

Equidem iam prorsus timebam, immo formidabam, etiam maior formido in me invasit, cum vir griseus proximo voto audito e sacculo protraheret tres equos, dico tibi, tres equos ad equitandum idoneos, tres nigros equos et magnos et pulchros sellâ et frenis instructos! – Finge tibi animo, per Dei voluntatem! tres equos sellâ instructos ex eodem sacculo protraxit, e quo iam evenerant portafolium, telescopium, tapete viginti gradûs latum et decem latum, tentorium oblectabile eiusdem magnitudinis, necnon omnes contos ferramentaue! - Nisi tibi affirmarem obsecrans me haec vidisse oculis meis propriis, certê non crederes.

Ceteri cum virum griseum parum respicerent – equidem oculos non potui ab eiusdem facie pallidâ avertere, quem magis magisque timebam usquedum non iam paterer prope eum versari.

Constitui, ut abirem a congregatis non valedicto. Quod putavi certê non fore difficile, cum essem inter illos nullius momenti. Volui statim in urbem redire et postridie temptare, num Dominum Ionum iterum visitans felicius essem collocuturus, et animo capto eundem rogaturus de miro illo viro griseo. - Utinam mihi contigisset, ut sic aufugerem!

Iam de colle descendens rosetum feliciter perrepseram et nunc eram in loco caespitis libero, cum timens, ne praeter vias per gramina ambulans in alium hominem inciderem, post me oculos conieci loca perscrutans. – Quanto terrore correptus sum, cum post me conspicerem virum veste griseo indutum me adeuntem? Qui statim petaso deposito coram me tam altius dorsum inclinavit quam umquam antea. Manifestum erat eum mecum velle colloqui neque me hoc evitare non posse nisi essem inurbanus. Itaque ego quoque petasum meum deposui, coram illo dorsum inclinavi, sole fervente stabam immotus quasi radicibus defixus. Illum aspexi timidissimus, tamquam avis, quae torpet serpentem aspiciens. Ille quoque visus est incertus, quid faceret; oculis non sublatis compluries dorsum inclinavit, appropinquavit, me allocutus est voce submissâ incertâque, quadamtenus more mendicantis.

»Ignosce«, inquit, »Domine, importunitatem meam, qua, quamvis tibi ignotus ausus sim te adire! Velim te aliquid rogare. Benignê permittas, precor, ut...«

»At per Dei voluntatem, mi Domine« clamavi sollicitatus, »quid ego faciam viro, qui, qualis tu ... « Nos ambo stupentes, ut puto, simul erubuimus.

Paulisper cum tacuissemus, ille denuo coepit loqui: »Brevi spatio temporis, quo feliciter accidit, ut prope te versarer, vidi, mi Domine, aliquoties – permittas, ut hoc tibi dicam – reverâ ineffabili cum admiratione umbram pulchram, valdê pulchram, quam tu in sole, ipse non animadvertens, quadam cum negligentîâ ingenuâ de te deicis, umbram hanc magnificam, ad pedes tuos sitam. Ignosce mihi postulatum meum sanê audax. Potestne fieri, ut mihi, te amabo, concedas hanc umbram tui tradendam?«

Ecce commercium diabolicum: Petrus vendit umbram.
Siderographia circa annum 1900 confecta.

Ille conticuit, at ego magno animi motu perturbatus sum. Quid cogitarem de miro proposito, quo ille emere voluit umbram meam? »Certê mente captus est« cogitavi et voce mutatâ respondi:

»Eia, eia, bone amice, nonne satis tibi est umbra propria? Prorsus miram mercaturam proponis«. Ille statim: »In sacco meo« inquit »sunt

nonnulla, quae tibi haud minoris esse pretii videantur; pro hac umbrâ inaestimabili mihi praemium summum non erit nimium«.

Tum iterum horrui, cum monerer sacculi, nec scivi, quare illum appellassem bonum amicum. Denuo coepi loqui et studui errorem compensare urbanitate infinitâ.

»Mi Domine, ignoscas servo tuo subditissimo. Sanê non ita bene intellego, quid sentias, quonam modo umbram meam...« Ille sermonem meum interrupit: »Nihil rogo nisi ut permittas, ut hîc in loco tollam hanc umbram nobilem ingeramque sacculo meo; quomodo hoc faciam, ne cures. Ut tibi Domino gratias referam, concedo tibi, ut eligas aliquod cimeliorum, quae mihi in sacculo sunt: vera radix lathyridis, radix mandragorae, peningi auriferi, thaleri raptorii, mappa armigeri, qui serviit Rolando, virunculus mandragoreus, pretio quantolibet; sed haec tibi certê non placent: melius accipies Fortunati petasunculum mercurialem, recenter et durabiliter restauratum; necnon bursam felicitatis, qualis fuit illi«. –

»Fortunati bursam felicitatis«, inquam sermonem viri interrumpens, et, quantopere timebam, tamen ab illo totus captus erat animus meus. Mihi vertigine correpto coruscare visi sunt ducati nummi duplices.

»Domine, placetne tibi hanc bursulam benignê aspectare atque temptare?« Vir manum sacculo imposuit, exemit bursam non ita magnam, firmê consutam, Corduano corio crasso, duobus probis funiculis coriaceis, mihi tradidit. Equidem manum bursae imegi, extraxi decem nummos aureos, iterum decem, etiam decem, etiam decem; celeriter illi manum porrexi et »Păx! Valeat haec mercatura, pro bursâ habeas umbram meam«. Ille manu compressâ affirmavit, sine morâ genua coram me flexit, deinde illum vidi admirabili cum sollertiâ umbram meam, a capite usque ad pedes, submissê de graminibus solventem, tollentem, convolventem, complicantem, denique sacculo imponentem. Surrexit, denuo corpus inclinavit ante me, in rosetum recessit. Puto me audivisse illum cum abiret submissê ridentem. At ego bursam funiculis comprehendi, circa me terra visa est sole splendere, nec ego animi fui compos.

(Altera pars sequetur)

FABULAM NOVELLAM

AB ADELBERTO DE CHAMISSO NARRATAM

C.T. »Peter Schlemihls seltsame Geschichte«

IN LATINUM CONVERTIT

NICOLAUS GROSS

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>

»SCHLEMIHL« QUALIS HOMO SIT

<http://de.wikipedia.org/wiki/Schlemihl> <http://de.wiktionary.org/wiki/Schlemihl>

significatio:

DUDEN – Das große Wörterbuch der deutschen Sprache in acht Bänden. 2.a editio, tom.6 [Poz-Sik], p.2941:

“**Schlemihl**, der; -s, -e [jidd. schlemiel = ungeschickte Person, unschuldiges Opfer von Streichen, H. u., viell. zu hebr. šēlem = (Dank)opfer]: 1. (bildungsspr.) **jmd., dem [durch eigene Dummheit] alles mißlingt, Pechvogel**. 2. ...(landsch. ugs.) *Schlitzohr*.“

Secundum magnum lexicon Dudenianum vox „Schlemihl“ est ambigua: Primum valet i.q. Latinê „iacturarius“, secundo (quibusdam tantum in regionibus Germaniae) valet i.q. Latinê „vulpio (APUL.apol.86); vir callidus, vafer, versutus.

etymologia:

Haec vox originem repetit e sermone Iiddico: שלימיל (YIVO: shlimil), i.q. homo scaevus, ineptus, vir innocens, qui fraudatur. Ceterum de origine huius verbi alii aliter sentiunt.

Secundum *Kluge et Duden Fremdwörterbuch* שלימיל (YIVO: shlimil) est vox iiddica, quae respondet nomini biblico (Numeri 1,6) ducis simeonitici *Shelumiel* (hebraicê: שְׁלִמְיֵאל (CHA: š^elumi'ēl)), qui in traditione talmudicâ aequatur illi *Simri*, qui Deo vetante coit cum madianite *Kosbi*, ideoque a *Pinchas* zelotâ gladio percutitur. Incertum autem est, quare hoc nomen in sermone theodisco vim specialem acceperit. Verisimile est hanc vim cohaerere cum historiâ Iudaei cuiusdam nominis »*Schlemihl*« saeculo tertio decimo viventis, cuius uxor postquam ipse per undecim menses afuit, infantem peperit, et cui persuasum est se esse patrem eiusdem infantis. Nomen postea innotuit narratione *Adelberti de Chamisso* fabulosa. Item fieri potuit, ut nomen hebraicum intellegeretur quasi esset שְׁלִמוֹ (CHA: š^e-lo-mo), ineptus, inhabilis

Secundum *Duden Universalwörterbuch* vox iiddica derivanda est a substantivo hebraeico שְׁלֵם (CHA: š^eælæm), quod significat sacrificium, victima.

iactūrārius, -iī m.

Karl Ernst Georges: Ausführliches lateinisch-deutsches Handwörterbuch, Darmstadt (Wissenschaftliche Buchgesellschaft) 1998 (Reprint der Ausgabe Hannover: Hahnsche Buchhandlung, 1913/1918), tom.II, col.9: iactūrārius, iī, m. = qui frequenter patitur iacturam, Gloss. IV, 28, 25 u. ö. Vgl. Loewe Gloss. Nom. p. 166.

cfr <http://www.gottwein.de/LaWk/La01.php?qu=loos&ab=Hui>

Pechvogel

iactūrārius, iactūrārī m

Recitator

Fabula romanica

quam theodiscê scripsit
Bernhard Schlink

in Latinum convertit
Nikolaus Groß

Editio prima
in domo editoriâ, quae appellatur
LEO LATINUS

Senden in oppido Bavariæ Suebicæ
a. 2012

Hic liber habet 291 (ducentas nonaginta unam) paginas. Versioni fabulae completae adiunctum est glossarium abundantissimum, quod continet 91 (nonaginta unam) paginas. Liber constat 45 € (quadraginta quinque euronibus) et directê per epistolam electronicam mandari potest a domo editoriâ, quae appellatur LEO LATINUS: SPQR@LEOLATINUS.COM

Libri numerus internationalis est ISBN 978-3-938905-32-6. TOLLE LEGE !

HISTORIA BOMBINARUM

II

PARS ALTERA

Evolutio atque ratio systematica

Phylogenesis

Vetustissimae bombinae fossiles in Europâ mediâ inventae originem repetunt ex aetate *plioceni*, id est aetate sunt a duobus ad quinque miliones annorum. Pleraque sceleta bombinarum illius aetatis inventa sunt *Pisede* in vico *Mecklenburgensi*.

Discoglossoidea vetustissima in Europâ inventa computantur vixisse aetate lurassicâ superiore (sunt inter 195 et 135 miliones annorum nata), in Americâ boreali inventa aetate cretaceâ superiore (sunt inter 135 et 65 miliones annorum nata). His sceletis fossilibus inventis hodiernisque regionibus europaeis atque austro-asiaticis respectis biologi concluderunt *Discoglossos* et *Bombinatoridas* exortos esse in *Laurasiâ* boreali terrâ continenti primigeniâ.

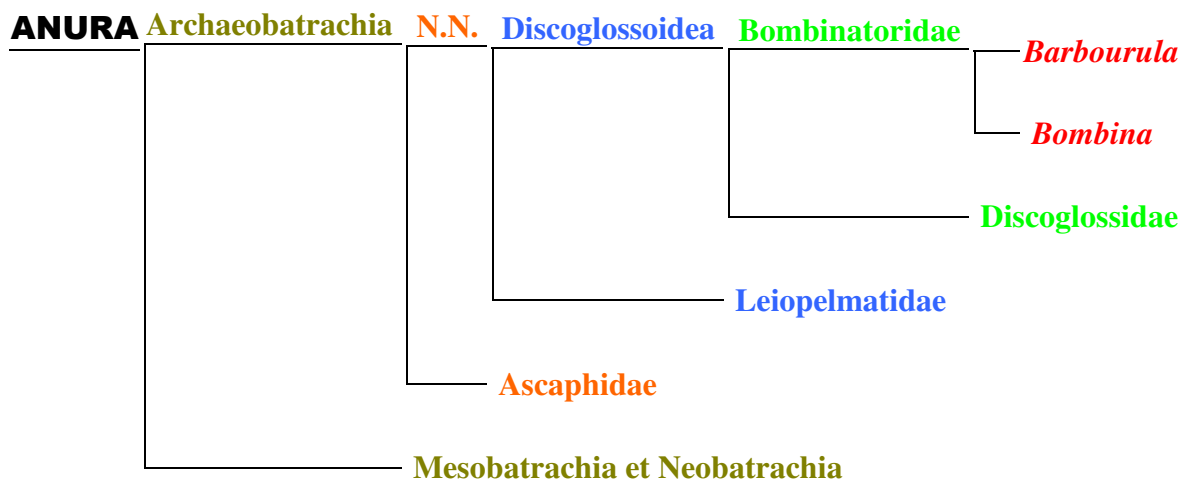
Ratio systematica externa

Discoglossus montalenti

Genus *Bombinarum* cum nonnullis annis ante adhuc relatum sit in numerum *Discoglossidarum*, hodie unâ cum *Barbourulis* attribuitur familiae *Bombinatoridarum*. Itaque *Barbourulae* sunt adelphotaxon *Bombinarum* et *Discoglossidae*, quarum participes sunt *Discoglossus* et *Alytes*, sunt adelphotaxon *Bombinatoridarum*, quorum participia sunt genera *Bombinarum* et *Barbourularum*. Haec hypothesis, qua utraque familia habetur pro taxo monophyletico et sic duo genera *Bombinatoridarum* (*Bombina* et *Barbourula*) inter se sunt adelphotaxa, ut sunt genera *Discoglossidarum* (i.e. *Alytes* et *Discoglossus*), interim confirmata est genomatibus mitochondrialibus inter se comparatis. *Discoglossidae* et *Bombinatoridae* unâ efficiunt taxon, quod appellatur *Discoglossoidea*. Eadem unâ cum *Leiopelmatidis* atque *Ascaphidis* subordinantur subordini *Archaeobatrachiorum*, i.e. *Anurorum* primigeniorum.

Archaeobatrachia sunt grex *Anurorum* recentium vetustissimus ceterorumque *Anurorum*, i.e. *Mesobatrachorum* et *Neobatrachiorum*, sunt adelphotaxon:

Interna ratio systematica

Genus *Bombinae* primo descripta est sub eodem nomine a.1816 a *Lorenz Oken*. *Carolus Linnaeus* *Bombinam variegatam* a.1758 sub nomine *Ranae variegatae* descripserat, *Bombinam bombinam* a.1761 sub nomine *Ranae bombinae*. *Lorenz Oken* autem novum genus condidit *Bombinae*, cui attribuit utramque speciem iam a *Linnaeo* descriptam. Iam a.1768 utraque species bombinarum a *Iosepho Nicolao Laurenti* attributa erat generi *Bufo*. A.1820 a *Blasio Merrem* bombinae denuo descriptae sunt sub nomine generis, quod fuit *Bombinator* (eodem nixus *Iohannes Eduardus Gray* condidit familiam *Bombinatoridarum*), et usque ad annum 1907 mansit nomen genericum validum. Quo anno autem *Leonhardus Hess Stejneger* secundum regulam prioritatis nomen *Okenianum* denuo validum introduxit. Tamen *Bombinator* remansit synonymum frequentissimum.

Interna ratio generis *Bombinae* systematica cum partim adhuc incerta sit, herpetologi de statu singularum specierum alii aliter sentiunt. Diquisitionibus a biologis molecularibus factis distinguuntur sex species *Bombinarum* in duo subgenera distributae. *Bombina fortinuptialis* et *Bombina microdeladigitora*, quae olim habitae erant pro Asiae orientalis speciebus veris, nunc dicuntur esse *Bombinae maximae* conspecificae. ^[3]

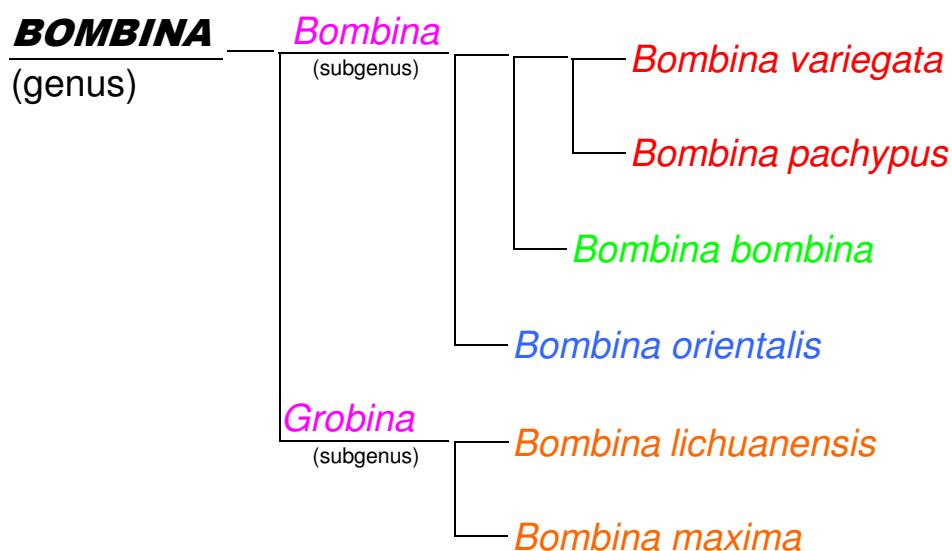
***Bombinae orientales* inter se amplexae (quae in paludario coluntur)**

- Subgenus *Bombina*
  - *Bombina bombina* (Linnaeus, 1761)
  - *Bombina orientalis* (Boulenger, 1890)
  - *Bombina pachypus* (Bonaparte, 1838)
  - *Bombina variegata* (Linnaeus, 1758)
- Subgenus *Grobina*
  - *Bombina lichuanensis* Ye & Fei, 1994
  - *Bombina maxima* (Boulenger, 1905)

]

Nonnullae species, velut *Bombina bombina* et *Bombina variegata*, possunt inter se hybridizari, quod fit in regionibus, ubi duae species inveniuntur sympatricae et syntopicae – talis regio interferentiae est valdê angusta (exemplum est lacus ille bene nôtus, qui Hungaricê dicitur *Fertő-tó*). Hybridae bombinarum sunt colore relativê variabili et statu specierum parentalium intermedio. Eaedem possunt prolem propagare et inter se commisceri, sed praesertim in regione hybridizationis centrali sunt portione mortalitatis apprimê exauctâ. Quantum una species ad alteram valeat, decupla distantia adhuc geneticê determinari potest, sed effectus alterius speciei distantîâ augescente in phaenotypo minus apparet.

Cladogramma

(Tertia pars sequetur)

HISTORIAE BOMBINARUM PARTEM ALTERAM COMPOSUIT

NICOLAUS GROSS

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>

DE RAPTORE HOTZENPLOTZIO

Fabula Casparuli

quam theodiscê narravit

Otfried Preußler

in Latinum convertit

Nikolaus Groß

Editio prima
in domo editoria, quae appellatur

LEO LATINUS

Hic liber habet 136 (centum triginta sex) paginas. Versioni fabulae completae adiunctum est glossarium abundantissimum, quod continet 24 (viginti quattuor) paginas. Liber constat 25 € (viginti quinque euronibus) et directê per epistulam electronicam mandari potest a domo editoria, quae appellatur LEO LATINUS: SPQR@LEOLATINUS.COM

VOCES ET ECHUS

D.28.07.2014 h.06:08, scripsit Will Erickson:

Guilelmus Leoni Latino s.p.d.

Grato hilarique animo responsum tuum in Epistula novissima scriptum legi. Gaudeo insuper te cogitare lexicon olim divulgandum.

Veniam peto quod nullam patriae meae feci mentionem. E civitate Wisconsinia -- cerevisia, caseo, farcimine "Bratwurst," et "Stipatoribus de Sinu Viridi" (grege pedifollico Americano) nota -- haec scribo, ubi artem mathematicam ac Latinitatem docendi munere fungor apud scholam superiorem.

Gratias tibi ago pro litteris tuis. Omnia tibi et operi tuo mirabili prosint.

Optime vale,

Guilelmus Erickson

P.S. Adverti te "Guil-" pro "Guli-" scripsisse ineunte praenomine meo; haeretne "Guil-" fidelius origini theodisco illius nominis?

2014-07-28 0:18 GMT-05:00 KIGr <nGross@leolatinus.com>:
Care Guilelme,

gratias tibi ago pro epistolio perhumaniter scripto.

De patria tua velim occasione data plura scribas. Incipias, quaeso, etymologia tractanda: Quid valeat, unde venerit nomen, explices. Sed haec res non urget.

De modo praenominis tui scribendi in praesenti brevissime tibi dicam me praeferre formam quae est Vilelmus. Sed scribas nomen tuum ad libitum tuum.

Haec hactenus raptim; mox fortasse plura.

Utinam aestate fruaris iucundissima!

Medullitus te salutat

Nikolaus Groß
LEO LATINUS

Care Nikolae,

Libentissime de patria scribam, ut rogasti. Quod sciam, haec terra nomen accepit ex flumine magno ab indigenis "Meskousing" lingua Algonquiiana nuncupato; hac forma nomen reddidit indagator Francogallicus notissimus Jacobus Marquette saeculo XVII. Cuius nominis, lingua Algonquiiana iam dudum obscurata, alii alias significationes proponunt. Sunt qui credant nomen ex verbo Miamiensi originem duxisse, quod valeret "rubrum iacet," forsitan propter

lapidem subrubrum in fluminis ripa. Sunt autem qui putent nomen evenisse ex verbis alius dialecti significantibus "locum lapidis rubri," "petram magnam," aut "ubi conveniunt aquae." Indagatores Francogallici subsequentes nomen in "Ouisconsin" gradatim mutaverunt, quo nomine et flumen et terram propinquam appellabant. Complures Anglice loquentes ineunte saeculo XIX huc pervenire coeperant et "Wisconsin" scribere consueverant, quae forma a. 1845 rite approbata est.

Spero haec pauca tibi placitura. Aut ignoscas, quaeso, aut corrigas quoscumque soloecismos fecerim. (e.g., nesciebam quod verbum Latinum optime adhibendum esset pro Anglico "explorer.")

Vota tua benignissima tibi reddo. Optime vale,

Vilelmus

Nicolaus Vilelmo s.

Summas gratias, care Vilelme, pro etymis benigne explanatis.

Haec hactenus, mox plura.

Medullitus te salutat

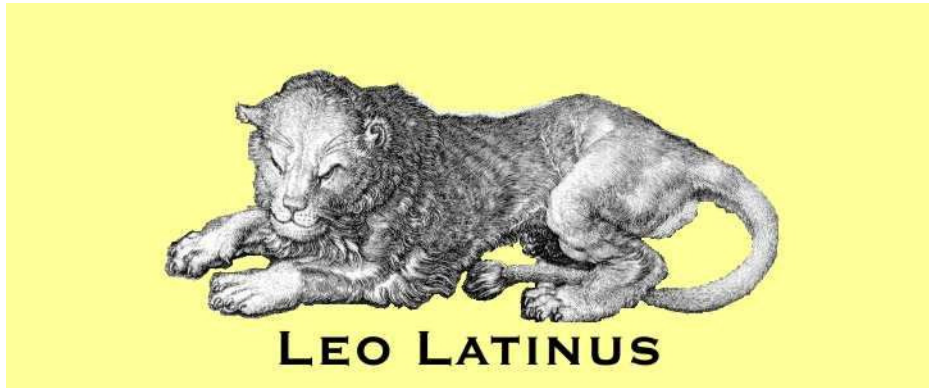
Nicolaus Groß

LEO LATINUS

CORRIGENDA (EL 78, p.15, lin.1, verba imagini subscripta):

ECCE MELEAGER AUDACTER IMPETUM FACIENS IN APRUM HORRIBILEM !

(non: EN MELEAGRUM etc.)

MINISTRATIO INTERRETIALIS //www.leolatinus.com

ANNI MMV MENSE IANUARIO VENAXOMODURI EDIDIT

DISCUM COMPACTUM, CUI INUSTA EST FABULA

ROMULUS MAGNUS

COMOEDIA **FRIDERICI DÜRRENMATT** (1964)
A **NICOLAO GROSS**
E THEODISCO IN LATINUM SERMONEM CONVERSA

ROMULUS THE GREAT

A COMEDY WRITTEN BY **FRIEDRICH DÜRRENMATT** (1964)
TRANSLATED FROM GERMAN INTO LATIN
BY **NIKOLAUS GROSS**

ROMULUS DER GROSSE

EINE KOMÖDIE VON
FRIEDRICH DÜRRENMATT (1964)
AUS DEM DEUTSCHEN INS LATEINISCHE ÜBERSETZT
VON **NIKOLAUS GROSS**

CD 49 paginae, datotheca pdf

ISBN 978-3-938905 - num.mandatela: 00105

Hic discus compactus constat 21,90 € et directê per epistulam electronicam mandari potest a domo editoriâ, quae appellatur LEO LATINUS:

SPQR@LEOLATINUS.COM

**HANC EPISTULAM LEONINAM
UNDEOCTOGESIMAM**

SENDEN IN OPPIDULO BAVARIAE SUEBICAE PERFECIT

Die Lunae, d.18. m.Aug. a.2014

Nicolaus Groß

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>